

# Kvalifikacije Crnogorskog kvalifikacionog okvira



## Kvalifikacija Crnogorskog kvalifikacionog okvira

- (a) rezultat formalne provjere i procesa potvrđivanja i stiče se kada kompetentno tijelo odluči da je kandidat postigao ishode učenja u skladu sa predviđenim standardima i/ili posjeduje neophodne kompetencije za obavljanje posla u određenoj oblasti.
- (b) radni uslovi (zahtjevi): znanja, vještine i stavovi potrebni za izvršavanje specifičnih zadataka vezanih za odgovarajuće radno mjesto.



Kvalifikacija obezbeđuje pravo na zvanično priznavanje ishoda učenja na tržištu rada i za nastavak obrazovanja i osposobljavanja.



## Sadržaj prezentacije

- I Proces razvijanja CKO kvalifikacije
  - (a) Utvrđivanje potreba za kvalifikacijama,
  - (b) Proces razvijanja kvalifikacija,
  - (c) Tijela nadležna za odobravanje kvalifikacija i uključivanje u CKO
  
- II Realizacija CKO kvalifikacija
  - (a) Elementi kvalifikacije,
  - (b) Osobine kvalifikacija,
  - (c) Načini sticanja kvalifikacija.



## I Proces razvijanja CKO kvalifikacije

- Ministarstvo prosvjete i sporta koordinira proces,
- Sektorske komisije za kvalifikacije identifikuju potrebe i predlažu razvoj/reviziju kvalifikacija,
- Zavod za školstvo, Centar za stručno obrazovanje i visokoškolske ustanove razvijaju kvalifikacije,
- Savjet za kvalifikacije odobrava kvalifikacije.



## Utvrđivanje potreba za kvalifikacijama

CKO kvalifikacije treba da odgovaraju potrebama, prate i omogućavaju socio-ekonomski razvoj države.

### Potrebe pojedinca:

- Lične potrebe,
- Zapošljavanje,
- Nastavak obrazovanja.

Tržište rada

Sektori

**Potrebe poslodavaca** za radnom snagom koja posjeduje zadovoljavajući stepen odgovornosti i samostalnosti u radu i ima odgovarajuća znanja i vještine





## Proces razvijanja kvalifikacija

Zavod za školstvo

Centar za stručno  
obrazovanje

CKO kvalifikacije, nivo: I<sub>2</sub>, I<sub>1</sub>, II, III, IV<sub>1</sub>, IV<sub>2</sub>, V

Visokoškolske ustanove

CKO kvalifikacije, nivo: VI, VII<sub>1</sub>, VII<sub>2</sub>, VIII

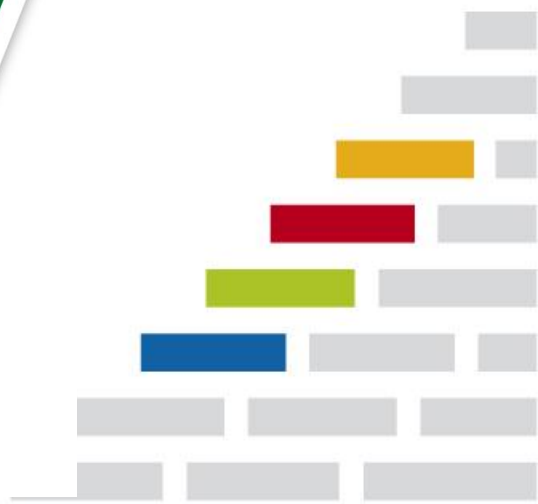




## Proces odobravanja kvalifikacija

- CKO kvalifikacije odobrava Savjet za kvalifikacije,
- U CKO će biti uključene samo one kvalifikacije koje:
  - (a) formom zadovoljavaju standarde za razvoj kvalifikacija i
  - (b) kvalifikacije koje, po sadržaju – znanja, vještine i stepen odgovornosti i samostalnosti na određenom nivou CKO, odgovaraju zahtjevima sektorskih komisija za kvalifikacije.





## II Realizacija CKO kvalifikacija

- Kvalifikacija propisuje stepen samostalnosti i odgovornosti odnosno, znanja i vještine u skladu sa određenim nivoom CKO,
- Obavezna forma za opisivanje stepena samostalnosti i odgovornosti, odnosno potrebnih znanja i vještina su ishodi učenja,
- Kvalifikacija ukazuje na očekivane rezultate – precizira šta kandidat treba da bude u stanju da demonstrira nakon procesa učenja.



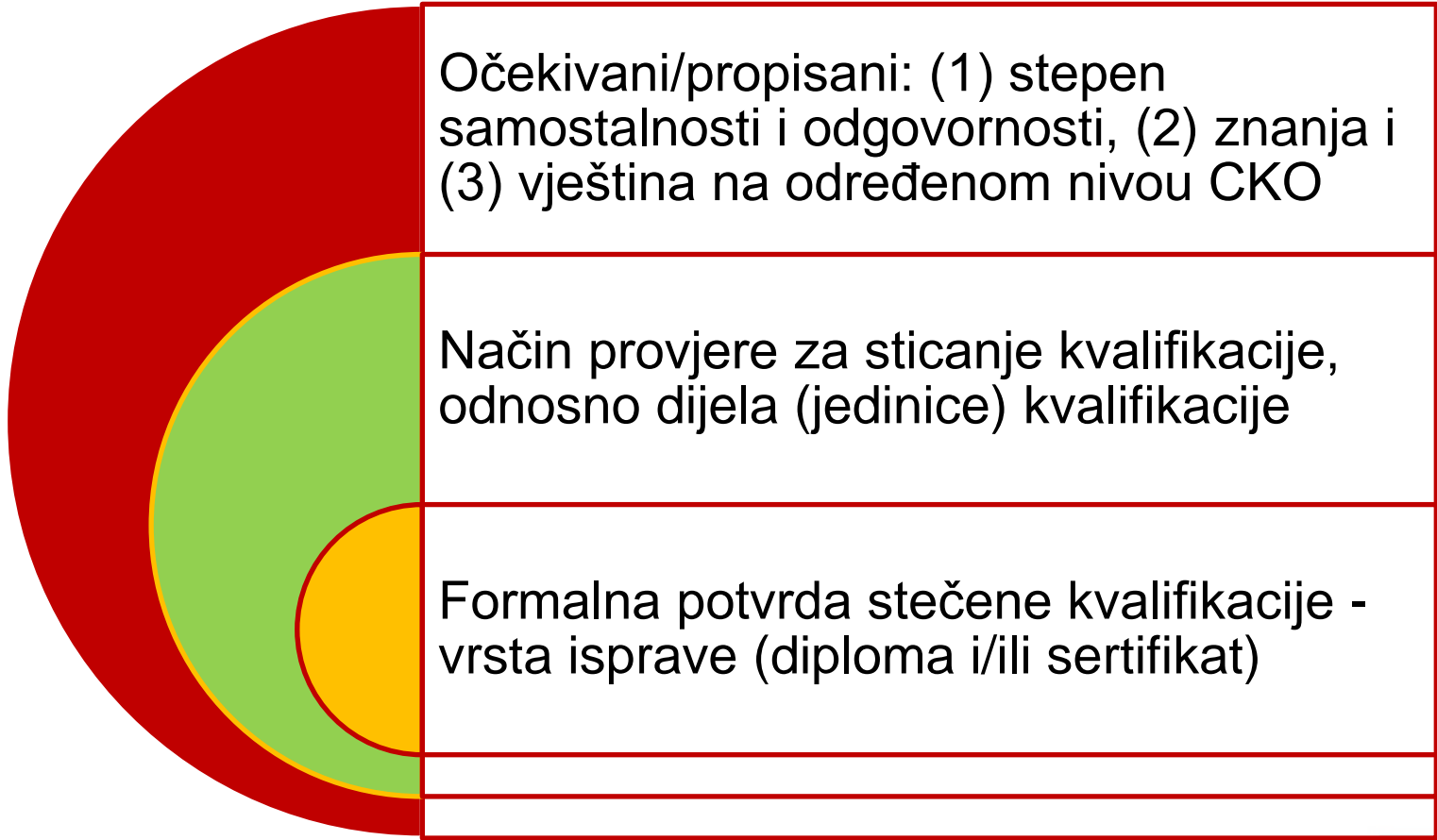
## Elementi kvalifikacije

Standard kvalifikacije čini:

- naziv kvalifikacije;
- tip kvalifikacije;
- nivo odnosno podnivo kvalifikacije;
- kod kvalifikacije;
- kreditna vrijednost kvalifikacije;
- opis kvalifikacije;
- sadržaj kvalifikacije.



# Kvalifikacija



Očekivani/propisani: (1) stepen samostalnosti i odgovornosti, (2) znanja i (3) vještina na određenom nivou CKO

Način provjere za sticanje kvalifikacije, odnosno dijela (jedinice) kvalifikacije

Formalna potvrda stečene kvalifikacije - vrsta isprave (diploma i/ili sertifikat)

Očekivani/propisani stepen samostalnosti i odgovornosti, znanja i vještina je izražen kroz ishode učenja

**Ishodi učenja** su iskaz očekivanih znanja, sposobnosti razumijevanja i/ili sposobnosti koje bi kandidat trebao uspješno da demonstrira nakon procesa učenja, kao i opis posebnih intelektualnih i praktičnih vještina stečenih ili demonstriranih uspješnim završetkom jedinice učenja ili kvalifikacije.



## Ishodi učenja se odnose na:

- Funkcionalna znanja,
- Profesionalne i kognitivne vještine,
- Kompetencije – profesionalne i ključne

*Obuhvataju: opšte oblasti (jedinice), stručne oblasti (za stručne kvalifikacije), ključne kompetencije*

## Akcent sa procesa pomjeren na rezultate učenja!

- Ne opisuju proces učenja,
- Ne odnose se na namjere, ciljeve i zadatke onih koji podučavaju (nastavnika, trenera i dr),
- Nisu sažeti prikaz sadržaja programa obrazovanja/osposobljavanja.



## Ishodi učenja treba da budu u skladu sa opisima nivoa CKO

**Stepen samostalnosti i odgovornosti: Samostalnost u odlučivanju** u novim i kritičnim situacijama unutar djelokruga svog rada, **uvođenje promjena** i poboljšanja pri planiranju i organizaciji radnih procesa...

**Vještine:** Izvođenje velikog broja raznovrsnih, kompleksnih i **složenih radnih zadataka** u novim i **nepoznatim uslovima** i situacijama, uz primjenu različitih metoda, tehnika...

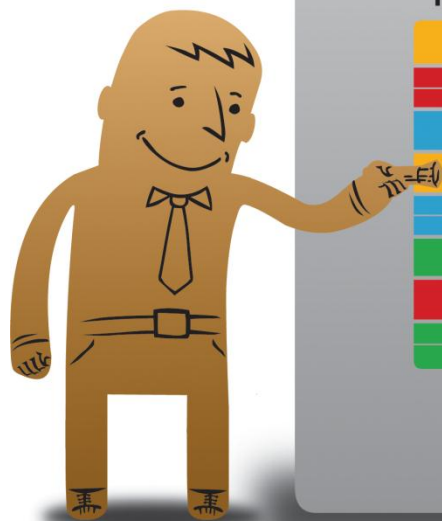
**Znanja:** Sveobuhvatna i **sistematična** teorijska i stručna znanja, koja podržavaju poslove odgovarajućeg stručnog/predmetnog područja i **omogućavaju kritičko razumijevanje...**





# ELEMENTI CKO

Crnogorski  
Kvalifikacioni  
Okvir



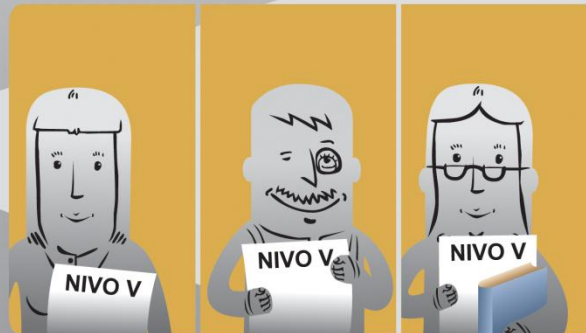
## NIVOI

VIII
VII / 2
VII / 1
VI
IV / 2
IV / 1
III
II
I / 2
I / 1

## STEPEN SAMOSTALNOSTI I ODGOVORNOSTI

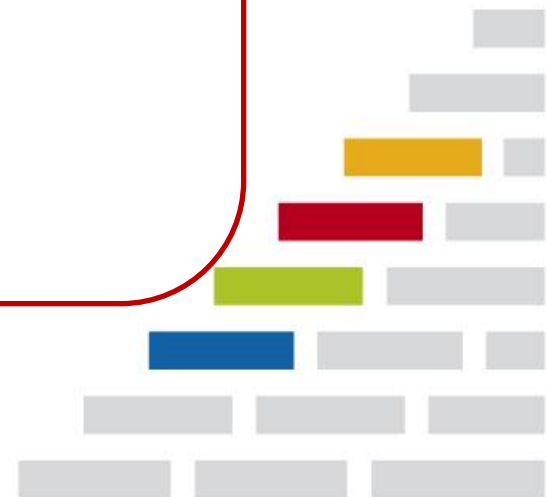
## VJEŠTINE

## ZNANJE



## Način provjere za sticanje kvalifikacije, odnosno dijela (jedinice) kvalifikacije

- Kvalifikacija propisuje vrstu i način sprovođenja provjere,
- Provjera postignuća ishoda učenja se odnosi na sva tri segmenta: kompetencije, vještine i znanja,
- Kriterijumi provjere su isti, nezavisno od toga ko, kada i gdje sprovodi provjeru,
- Instrumenti provjere su standardizovani,
- Provjeru sprovodi ovlašćena institucija – licencirani organizator provjere.



## Formalna potvrda stečene kvalifikacije - vrsta isprave

### **Diploma**

Diploma je vrsta isprave i služi kao dokaz o stečenoj kvalifikaciji nivoa obrazovanja.

### **Sertifikat (potvrda/uvjerenje)**

Dokaz o stečenoj stručnoj kvalifikaciji, dijelu kvalifikacije ili drugoj kvalifikaciji



Diploma/Sertifikat treba da sadrže sledeće podatke:

- Nivo složenosti u skladu sa Crnogorskim kvalifikacionim okvirom (I-VIII),
- Naziv kvalifikacije/jedinice (dijela) kvalifikacije za koju se dodjeljuje isprava,
- Numeričku vrijednost izraženu brojem kredita (kreditnih poena/bodova),
- Godinu izdavanja.

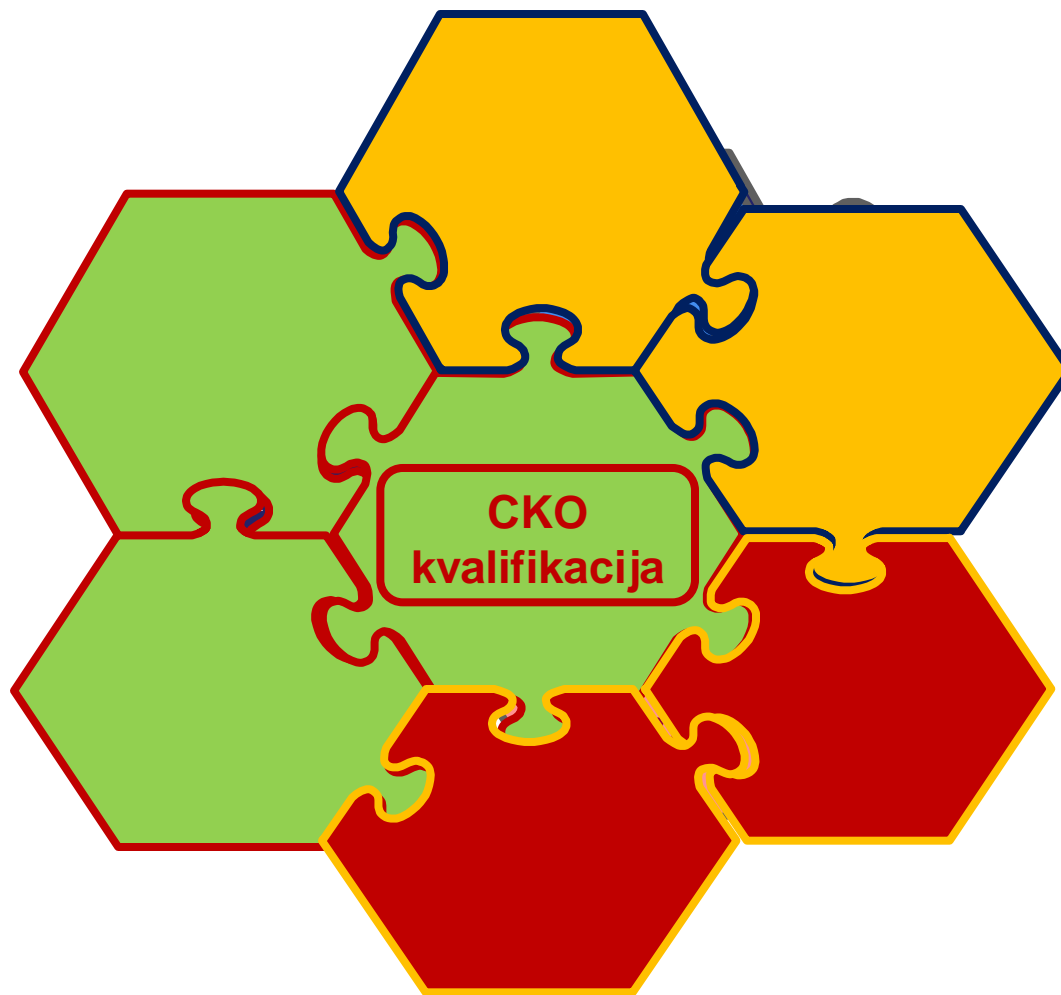


## Osobine kvalifikacija i način sticanja

- CKO kvalifikacije sadrže jednu ili više jedinica učenja,
- Proces učenja za sticanje kvalifikacije nije vezan za određeno mjesto, starosnu dob ili način učenja,
- Omogućeno je parcijalno sticanje kvalifikacija tokom čitavog života (akumulacija kredita),
- Jednom stečeni krediti (na određenom nivou) su prenosivi za sticanje druge kvalifikacije, u slučaju istih ishoda učenja/jedinica,
- Kvalifikacije mogu imati iste jedinice (npr: opšta znanja, ključne kompetencije)



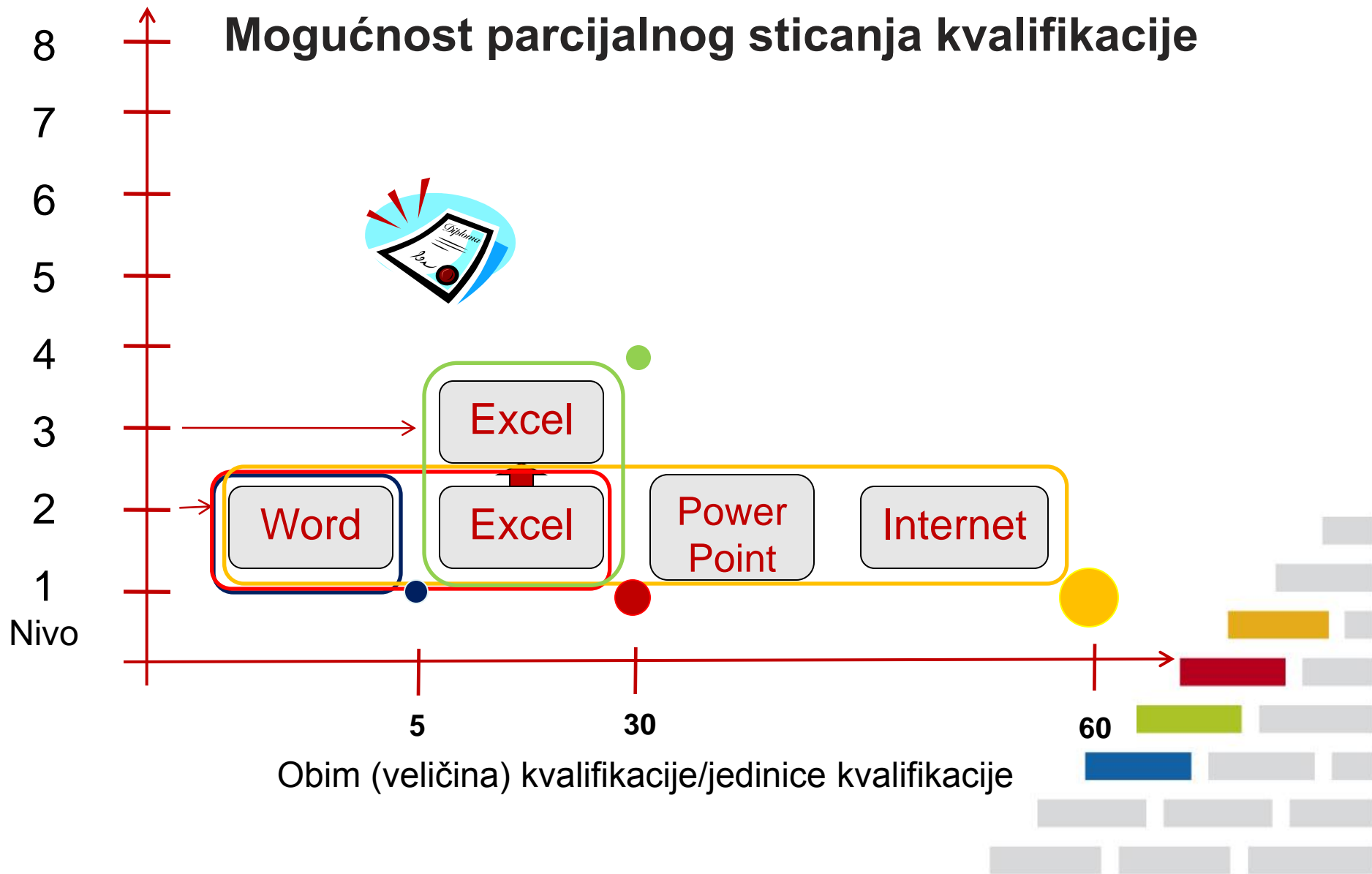
**Ishod učenja → jedinica kvalifikacije → kvalifikacija**



**Jedinice kvalifikacije/učenja**



## Mogućnost parcijalnog sticanja kvalifikacije



# Znanja, vještine i kompetencije će biti priznate nezavisno od vrste, načina, mjesta i dužine trajanja učenja.



- Nije vezan za određenu starosnu grupu
- Način učenja može biti različit: u školi, na kursu, na poslu, u sopstvenoj režiji;
- Dužina trajanja učenja nije od značaja





Za više informacija posjetite web sajt  
**Crnogorski kvalifikacioni okvir**  
<http://www.cko.edu.me>

**HVALA**

